І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 175. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го ВЕРЕСНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 13, 1962 No. 175. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕВІРЯЄ БАЗИ ДОСЛІДІВ КОСМІЧНИХ ПРОСТОРІВ

ДІСТАВ ЗАПЕВНЕННЯ ПРО ВИСИЛКУ АМЕРИКАНЦІВ НА МІСЯЦЬ В ЦЬОМУ ДЕСЯТИРІЧЧІ

Гюстон, Тексас. — Президент Кеннеді в днах 11-го і 12-го вересня виїхав до південних стейтів на перевірку тих баз, на яких відбувається праця американських науковців і технологів над дослідами космічних просторів. Першу зупинку зробив Президент в Летунському Центрі ім. Джорджа Маршалла в Гантсвіллі, Алабама, де вранці 11-го вересня вітав його директор цього центру д-р Вернгер фон Бравн, який заявив: „А ось ракета, яка є призначена на те, щоб здійснити вашу обіцянку вислати людину на Місяць при кінці цієї декади". Після секундного вагання Бравн закінчив: „З Божою допомогою ми це зробимо". Фон Бравн показував Президентові два моделі ракети „Сатурн С-1". По полудні Президент і його партія, в якій були віце-президент Линдон Б. Джансон і високі військові та цивільні достойники відвідали летунську базу в Кейп Канаверал на Флориді, де переведено інспекцію Випускного Операційного Центру. В Кейп Канавералі Президент оглянув Комплекс 14, в якому стоїть ракета Меркурій Атлас, що за її допомогою командор Волтер Шірра має 28-го вересня летіти 6 разів довкола Землі. Президент розмовляв 10 хвилин з командором Шіррою, який вранці того самого дня перебув 4 години в кабіні, призвичаюючися до умов, які будуть під час його лету. Президент бачив також ракету „Титан ІІ", яку мають випробувати в четвер 13-го вересня. Це є двочастинна ракета, якої мають ужити при проєкті Джиміні, згідно з яким дві особи мали б 10 днів кружляти довкола Землі і під час того зустрінутися в космічних просторах із кабіною без астронавта. В Гантсвіллі Президент був присутній під час того, як відбувалося пробне випущення ракети Сатурн С-1. Залишаючи Гантсвілл Президент сказав, що він глибоко зворушений тим всім, що побачив в цій лябораторії космічних дослідів. „Я високо оцінюю віддану працю численних науковців, які виконують свою працю". Президент заявив, що він вдоволений із того, що стейт Алабама та Південний Схід ЗДА економічно розвиваються внаслідок того, що там сконцентрована дослідна праця над дослідом космічних просторів. В середу 12-го вересня перед полуднем Президент мав промовляти на стадіоні університету в Райсі на тему „Людина здобуває космічні простори", а після того має оглянути летунський осередок Крайової Аеронавтичної Адміністрації, а по полудні має відвідати Летунську Корпорацію МекДеннелла в Ст. Луїс, Мізурі.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ВІДВІДАВ ТЕПЕРІШНЬОГО

Колишній президент ЗДА Двайт Д. Айзенгавер був гостем президента Джана Ф. Кеннеді у Білому Домі. Під час своїх відвідин Айзенгавер поінформував Кеннеді про свою цьогорічну поїздку по Европі.

Франція запевняє, що союз з Німеччиною нікому не загрожує

Париж. — Французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль, який товаришив президентові де Голеві в його минулотижневій 6-тиденній подорожі по Західній Німеччині, запевнив в телевізійному інтерв'ю в минулий понеділок, що французько-німецька приязнь та економічно-політичний союз цих двох держав не є звернений проти будь-кого і не шкодить, а сприяє єдності всієї Европи. Французький міністер зазначив, що коли шість держав Спільного Господарського Ринку до цього часу не здійснили своєї політичної унії, то це сталося без вини Франції і Німеччини, а з приводу „неузгіднення поглядів" деяких інших членських країн. Це був виразний натяк на Бельгію і Голляндію, які противляться здійснюванню політичних цілей Спільного Господарського Ринку поки не приступить туди також Британія. Наче у відповідь на цей зворот французького міністра, міністри закордонних справ Бельгії і Голляндії, Поль Генрі Спаак і Йозеф Люнс, відбувши спільну нараду в Брюсселі і привітавши політичне наближення Франції і Німеччини внаслідку візити де Голя в Бонні, заповіли свою подорож до Лондону на 19 чи пак 21 ц.м. для підготови дальших переговорів про приступлення Британії до Спільного Господарського Ринку. Ці переговори, перервані в червні ц. р., будуть продовжуватись від 1-го жовтня ц. р. у Брюсселі.

МОСКВА ПОГРОЖУЄ ВІЙНОЮ ЗА КУБУ

ЗАПОВІДАЄ „РОЗВ'ЯЗКУ" СПРАВИ БЕРЛІНУ ПІСЛЯ ВИБОРІВ В АМЕРИЦІ

Москва. — Совєтський уряд проголосив через аґенцію ТАСС довжелезну заяву, присвячену в львиній частині Кубі, дармащо згадано там і про Берлін, про розвідчі лети літаків типу „У-2", про генеральне роззброєння та про припинення нуклеарних експериментів. Тому загальний характер тієї заяви — суто-пропаґандивний, з прикметною большевикам фразеологією та прикметними їм погрозами і лайками на адресу Америки. Починається та совєтська декларація заввагою, що СССР „вважає за необхідне звернути увагу урядів всіх країн і світової опінії на провокації, що їх проводять З'єдинені Держави та які можуть штовхнути світ в катастрофу світової війни з користуванням нуклеарною зброєю". Совєти обурені на американську пресу і радіо, що їх ніби посідає „американський монопольний капітал" та які ніби ведуть кампанію проти Куби Фіделя Кастра і інших „миролюбних" держав. Совєти називають „провокацією" вимогу Президента до Конґресу затвердити внески на покликання під зброю 150.000 резервістів. Самі Совєти — мовлят — не підуть тим самим шляхом, все ж вони вживуть заходів, щоб поставити всі совєтські збройні сили у стан готовости на випадок „агресії" збоку Америки. Совєтська декларація виправдує большевицьку допомогу Кубі американською економічною бльокадою супроти Куби. Куба — кажеться там облудно — переживає таку саму долю, як її зазнавали большевики в першій стадії жовтневої революції, коли західні „імперіялісти" організували і фінансували протибольшевицьку контрреволюцію в Росії. Совєтська декларація вичислює всіх тодішніх білих російських генералів та, покликавшись на перемогу над ними, впевняє, що большевики доказали тією перемогою „вищість народно-соціялістичного ладу". Тепер американський Конґрес і американська преса такі „переляканi", що вони „бояться власної тіні і не вірять в силу своїх ідей та свого капіталістичного ладу". Цим Москва пояснює антикастрівські виступи в американському Конґресі й пресі. Москва обороняє „право" постачати Кубі всяке добро, включно з зброєю і військовими „техніками" вважаючи, що це „внутрішня справа тих, що купують і тих що везуть достави". Проте совєтська заява твердить, що совєтська допомога Кубі стосується в першій мірі господарства та що число совєтських військових техніків і дорадників на Кубі куди менше як хліборобських фахівців. Щодо совєтської зброї на Кубі, то вона ніби суто „дефенсивна". Якщо ЗДА заатакували б Кубу, то „агресор не буде звільнений від кари за ту атаку. Якщо прийде така атака, то це буде початок розпалення війни". Совєтський Союз, кажеться там, готов поспішити з допомогою якщо його за неї попросять, кожній заатакованій країні, як був готов зробити це в 1956 році в обороні заатакованого Єгипту. Совєтський комунікат дочіплює до цієї справи й розвідчі лети літаком „У-2" та інші міжнародні справи. Москва заявляє, що вона готова відкласти „розв'язку" берлінської справи після американських виборів, які ніби не дозволяють американському урядові переговорювати тепер про Берлін. Також Совєти „готові" до вирішення справи міжнародного роззброєння і припинення нуклеарних експериментів і „простягають американському народові руку до згоди і приязни". Проте ж в цілій отій довжелезній заяві нема ні одного натяку на те, наче б Москва готова змінити своє становище в справі Берліну та інших заторкнених там справ, а — навпаки — вона настоює далі на вирішення цих справ виключно лише по лінії совєтських рецепт.

Секретар торгівлі стверджує ріст економіки

Вашинґтон. — 11-го вересня секретар торгівлі Лютер Г. Годжес повідомив на пресовій конференції, що прибутки великих корпорацій в цьому році збільшуються і в другій чверті становили в річному відношенні $50.900,000,000. Особисті прибутки всіх американців в серпні ц. р. становили $442.800,000,000, на $900.-000,000 більше, як в липні ц. р. Економісти стверджують, що крайова продукція з другому цьогорічному кварталі становила $552 більйони в річному відношенні, на $7 більйонів більше від першого кварталу. Передбачають, що ця продукція буде в третій чверті на $6 більйонів більша в порівнянні з другою чвертю. (Річне відношення дістаємо таким способом, що продукцію одного місяця множимо через 12). Біржова Комісія і Федеральна Торговельна Комісія звітують про те, що прибутки промислових компаній, які становлять більше як половину всіх прибутків, — є на рекордовій висоті. Тут треба зазначити, що всі промисли в другій чверті збільшили свої прибутки, тільки сталева і залізна промисловості ни мали збільшення продукції. Департамент Праці не є вдоволений із того, що число затруднених в серпні ц. р. не збільшилося так, як цього можна було сподіватися. Це сталося тому, що автова продукція переходила до праці над новими моделями і внаслідок цього зменшила тимчасово число затруднених. Число годин праці промислових робітників в серпні становило 40.4 (стільки, що і в липні ц. р.).

Арабські націоналісти шукають допомоги Франції для відбудови Альжиру

Альжир. —. Так зване Політичне Бюро, очолюване альжирсько-арабським націоналістом Ахмедом Бен Беллою, перемігши своїх противників на крайовому тереві та закріпившись в столиці Альжиру, приступило до відбудови економічно зруйнованого та адміністраційно схаотизованого Альжиру. Бен Белла заявив, що перед Політичним Бюром стоять безпосередньо два найголовніші завдання: переведення земельної реформи на базі розподілу великих земельних посілостей між мало і безземельних альжирських селян та зліквідування безробіття шляхом будування нових фабрик. В Альжирі безробіття охопило 70% тамошніх робітничих сил. Одною з головних причин безробіття є закриття багатьох французьких фабрик, між ними фабрики автомобілів Сімка. В справі відкриття тієї фабрики та отримання від Франції обіцяних грошових сум на відбудову поїхав до Парижу генеральний секретар Політичного Бюра, Махоммед Хідер. Сам Ахмед Бен Белла конферував з французьким генеральним консулем Жаном Герлі, який побивається за звільнення з в'язниці коло 60-х французів, арештованих арабами за посідання зброї та приналежність до колишньої Тайної Військової Організації. Найболючішою французько-альжирською проблемою є зникнення коло 500 французів, схоплених альжирськими арабами після проголошення альжирської самостійности, з пімсти за попередню терористичну діяльність Тайної Військової Організації. Політичне Бюро Бен Белли разом із французькими властями намагається віднайти тих схоплених та звільнити їх, якщо дехто з них ще живе.

● **Совєтський міністер** рільництва К. Г. Писін прибув до ЗДА, щоб побачити, як продукують американські фармери. Американський секретар рільництва Орвілл Л. Фріман заявив Писінові, що родинні американські приватні фарми — це основа рільництва ЗДА.

Сенат схвалив $900 мільйонів на публічні роботи

Вашинґтон. — 10-го вересня Конґрес закінчив акцію в справі законопроєкту про публічні роботи, коли більшістю 45 до 22-ох голосів схвалив дол. 900 мільйонів на те, щоб за допомогою публічних робіт зменшити число безробітних та скріпити економіку. Палата Репрезентантів ухвалила цей самий законопроєкт ще 29-го серпня, і тепер президент має підписати його. Згідно з цим проєктом президент зможе ужити суму дол. 900 мільйонів, якщо вона буде ухвалена Конґресом до видаткування, на те, щоб започаткувати публічні роботи в тих районах, в яких є більший відсоток безробітних, це значить 6 відсотків або і більше незатруднених робітників. Мали б видавати фонди на такі публічні роботи, які якнайскорше можна починати, щоб зменшилося число безробітних. Між публічними роботами можуть бути: будова каналізації в містах, хідників, вулиць, мостів і шпиталів, але не шкільних будинків.

Радіяція не загрожує летові астронавта командора Шірри

Вашинґтон. — Науковці з трьох урядових аґенцій — Комісії Атомової Енерґії, Департаменту Оборони і Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації ствердили, що новий пояс радіяції, який виник внаслідок пробного атомового вибуху в липні ц. р. над Пацифіком, зовсім не загрожує здоров'ю найближчого американського астронавта командора Волтера М. Шірри, який має відбути 6 кружлянь довкола Землі при кінці цього місяця. Звіт в цій справі стверджує таке: 1) Два совєтські астронавти, які в серпні ц.р. літали довкола Землі, не були загрожені радіяцією; 2) Радіовий пояс спричинятиме деякі перешкоди в радіопередачах під час лету, але їх можна буде перемогти окремою технікою; 3) Радіяція погіршила передачі деяких сателітів, але на сателіті Телстар радіо діє правильно, хоч він перелітає через пояс радіяції; 4) Майбутні лети по космічних просторах будуть підготовляти, узгляднюючи те, що існує новий пояс радіяції.

У Філядельфії помер співак Михайло Дуда

Філядельфія. — В неділю дня 9-го вересня тут помер на 65-ому році життя відомий оперовий співак й учитель співу, за фахом дипломований інженер гірництва Михайло Дуда. Покійним був учасником визвольних змагань й активним у громадському житті. Перед своїм приїздом до ЗДА Михайло Дуда виступав із концертами у Львові, Відні, Берліні, Мюнхені і інших містах, здобуваючи своїми виступами признання українських і чужоземних рецензентів.

У щораз численніших школах навчають про загрозу комунізму

Вашинґтон. — Асистент виконного секретаря Крайового Виховного Товариства д-р Гленн Снов оцінює, що цього року в деяких середніх школах майже половина стейтів ЗДА навчатимуть про цілі й небезпеку від комунізму. В давніших роках не порушували справи комунізму в публічних школах, бо учителі боялися зачіпати цю проблему, щоб їх не звільнили з праці. Аж в 1957-му році Американський Леґіон ухвалив відповідну резолюцію, домагаючися, щоб школи повчали своїх учнів про небезпеку комунізму. Крайове Виховне Товариство, яке об'єднує вчителів початкових і середніх шкіл (гайскулів) на своїй конвенції в 1961-му році вирішило навчати, але не підтримувати, про комунізм і про тоталітарні партії в школах. Курси про комунізм ведуться цього року в публічних і приватних школах Луїзіяни і Флориди; в Ню Йорку і у Вірджінії можуть відбуватися лекції про комунізм якщо собі їх бажають міські ради. Видали окрему брошуру для вчителів під заголовком „Навчання про комунізм", а Уряд Виховання ЗДА видав книжку „Виховання для волі і порозуміння", в якій підкреслюється навчання демократії, а не про комунізм.

Ген. Іван Омелянович-Павленко помер у Шікаґо на 81 році життя

Шикаго. — Ген.-пор. Іван Омелянович-Павленко, кол. командир Окремої Кінної дивізії й кол. інспектор кінноти Армії УНР, — помер у Шикаго 8 вересня ц. р. Літом мин. року українська громада в Шикаго святкувала 80-ліття Генерала, який прибув до Америки в 1950 році, від того часу постійно жив в Шикаго та 31 серпня 1961 скінчив 80 років життя. Померлий Генерал народився 31-го серпня 1881 в Баку на Кавказі. Його батько Володимир був генерал-майором артилерії російської армії. Іван Омелянович-Павленко, після скінчення військової школи, дістав ступінь підпоручника ще в 1901 році. Коли вибухла перша світова війна, він мав рангу штабс-капітана в російській армії. В жовтні 1917 року українізував свій полк, названий 22 Кінно-козацьким Лубенським ім. гетьмана Сагайдачного полком. За гетьмана П. Скоропадського став Кошовим Отаманом Козацтва Слобідської України. Був командиром Групи Наварія в УГА. На еміграції жив частинно в Польщі, частинно в ЧСР. За останньої війни пробрався в Україну і став навіть начальником охорони у Вінниці. В Шикаго був активним громадським діячем, зокрема в комбатантському та церковно-православному русі. Залишив дружину Фаму, активну громадську діячку, сина Миколу і трьох внуків. Померлий був одним з найстарших живучих ще українських військовиків.

Генерал-поручник І. Омелянович-Павленко

Осінній фестин на Союзівці в найближчу суботу і неділю буде закінченням літнього та започаткуванням осіннього сезону

Союзівка, Керґонксон. — Упродовж останніх двох тижнів опорожнюються поступово літні табори й оселі, натомість заповнилися школи та збільшився рух і гамір на міських вулицях. Але, є ще багато людей, які не відбули свого вакаційного відпочинку, бо з різних причин не могли, або й не хотіли, відкладаючи його на мальовничі своєю красою та благодійні своїм спокоєм осінні місяці. Цю зміну сезонів відзначить Союзівка, оселя Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, великим осіннім союзовим фестином в найближчу суботу і неділю, 15 і 16-го вересня, подбавши про найбільш різноманітну і рівночасно найбільш атракційну програму. Головними атракціями в програмі цього фестину передбачені вибір „Міс Союзівки" на 1963-ій рік, виступ незрівняної танцювальної групи „Чайка" з Канади, „Веселий вечір" з виступами фейлетоністів-гумористів Івана Керницького та Миколи Понеділка, турнір відбиванкових жіночих дружин, тенісові змагання чоловіків та ряд інших імпрез, що будуть останнім акордом великого на тій оселі літнього сезону та рівночасно першим акордом нового, осіннього сезону. Ряд громад та Відділів УНСоюзу заповіли свій зорганізований приїзд і участь у цьому фестині, що своєю назвою нав'язує до старокрайових традицій багатолюдних зустрічей і розваг.

Танцювальний ансамбль „Чайка" під час виступу.

ЗДА відкидають совєтську заяву, як пропаґандивний засіб

Вашинґтон. — Загальне враження зреферованої на іншому місці великої совєтської заяви про Кубу й Берлін у керівних американських колах таке, що та заява зроблена в першу чергу задля експорту на Кубу та для пропаґандивних цілей. З офіційних американських кіл звертають увагу, що вся та совєтська заява цілком безпредметова, бо ж през. Кеннеді заявив був, що Америка не думає вести проти Куби військової акції. Речник Державного департаменту Джозеф Ріп назвав повною нісенітницею твердження, що ЗДА через вибори не переговорюють про Берлін, „бо ж Америка готова в кожній хвилині до переговорів про Берлін", але не на базі совєтської рецепти. Державний секретар Раск, вийшовши з тайного засідання сенатської Комісії закордонних справ, заявив: „Ми є велика країна. Ми не є нервові ані залякані. Будемо поводитись, як будемо вважати за відповідне". Лідер демократичної більшости в Сенаті Майк Мансфілд натаврував совєтську заяву, як „просту пропаґанду" й заявив: „Як завжди, ми самі вирішимо, якою має бути наша закордонна політика. Ми не потребуємо ані не хочемо ніякої непрошеної поради ані вказівки від Совєтського Союзу". Республіканські сенатори Джон Товер і Еверетт Дірксен критикували занадто поступливу політику американського Уряду у відношенні до Куби Кастра, зате сен. Губерт Гомфрі таврував республіканців за „невідповідальні заклики", які „можуть знівечити цілу програму Альянсу для Поступу в ім'я політичного капіталу для листопадових виборів". Радіо з Гавани повідомило, що якийсь „піратський корабель" віддав на північ від Куби шість гарматніх стрілів в напрямку двох кораблів з вантажем для Куби. Одним з тих кораблів був британський вантажний корабель „Нюлейн", другий — кубинський корабель „Сан Паскуаль". Кубинська антикастрівська повстанська організація призналась до тих дій.

В АМЕРИЦІ

● **Зі столиці Канади** Оттави повідомляють, що в найближчому часі Канада має випустити з летунської бази Ванденберґ в Каліфорнії 300-фунтового сателіта „Алюетт-а", який буде давати інформації військовості про далекосяжні керовані ракети та досліджуватиме вищі райони йоносфери. Канада збудувала інструмент для цього сателіта та виготовила кабіну, а ЗДА дадуть свої ракети-підсилювачі до випуску.

● **Промовляючи на зборах** Крайової Жіночої Християнської Протиалькогольної Спілки в Маямі Віч, Флорида, пані Герман Стенлі заявила, що більше як половину всіх смертних випадків в автових катастрофах в минулому році спричинили автоводії в п'яному стані. Вона домагалася кари в'язниці за їзду автом в п'яному стані. В 1961-му році 38,000 згинуло на автострадах і вулицях ЗДА.

● **Кожного тижня** 1,600 до 1,800 кубинців втікають із Куби до ЗДА, головним чином на Флориду. Цього року уряд ЗДА має видати коло дол. 70 мільйонів на допомогу кубинським втікачам. До 30 червня 1962 зареєстровано в ЗДА 125,000 втікачів із Куби, а 30-го червня 1963 те число збільшиться до 220,000, якщо втікачі прибуватимуть сюди в такому самому числі, як досі.

У СВІТІ

● **В Аккрі,** столиці африканської держави Гани, вибухла в минулу суботу на площі недалеко палацу диктаторського президента Гани Кваме Нкрумаха бомба, яка вбила дві особи й поранила кільканадцять. Ганські газети обвинувачують у змові на життя Нкрумаха колишніх достойників Гани, кол. міністра закордонних справ та міністра інформацій, які очолювали опозицію. Вони — як і сотні інших противників Нкрумаха — у в'язницях і концентраційних таборах.

● **Західня Німеччина** заплатила впродовж останніх 10-х років, у виконанні договору з 10 вересня 1952 р., Ізраїлеві, титулом відшкодування за кривди, що їх жиди зазнали за гітлерівського режиму, вже 737,500.000 дол. Загалом Західня Німеччина зобов'язалась заплатити товарами і готівкою 823 мільйони долярів впродовж 12 до 14 років і це зобов'язання виконає перед передбаченим часом. Між іншим, більшість ізраїльської торговельної фльоти — це німецькі кораблі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Кеннеді й Айзенгавер

У яскравій суперечності до дуже холодних взаємин між Д. Д. Айзенгавером за його президентури та його попередником Гаррі С. Труманом, коли то за повних вісім років перебування Айзенгавера у Білому Домі вони не мали ні одної спільної наради, — взаємини між Дж. Ф. Кеннеді і Д. Д. Айзенгавером були і є завжди дуже близькі. Айзенгавер прийняв був Кеннеді ще перед його інавгурацією, і за час від 1-го січня минулого року зустрічалися вони вже кількакратно, позуючи фотографам з широкими усміхами на обличчях. Ясно, що кожна така їхня зустріч переступала межі взаємної куртуазії і мала політичний характер. Мало його й запрошення Д. Д. Айзенгавера до Білого Дому на минулий понеділок.

Формально виияснювано, що президент Кеннеді хотів поінформуватись про хід і вислід недавньої шеститижневої подорожі Д. Д. Айзенгавера по країнах Західньої Европи, де скрізь овацийно вітали Айзенгавера, ставлячись до нього, не як до приватної особи, а як до одної з найвидатніших постатей нинішньої Америки. Очевидно, що західньоевропейські президенти й прем'єри говорили з Айзенгавером про актуальні політичні проблеми, як з діячем, який все ще має, хоч і посередній, вплив на американську політику. Айзенгавер, завдяки своєму великому персональному авторитетові, є фактичним лідером республіканців. Бувши автором концепції так званого модерного республіканізму, Айзенгавер ближче стоїть до Кеннеді в цілому ряді справ (закордонна допомога, закордонна торгівля і митна політика, громадянські права і навіть подекуди суспільна опіка), як його співпартійці з правого крила сенатора Беррі Голдвотера, не кажучи вже про екстремістів з Т-ва Джона Бірча. Зокрема, Д. Д. Айзенгавер стояв і стоїть на принциповому становищі, що він не має таких докладних інформацій про ситуацію у світі, як кожночасний президент ЗДА, і тому треба льояльно підтримувати його. Зате Д. Д. Айзенгавер так само принципово поборює „політику видатковання" демократичного уряду та його політику встрявання в ті ділянки життя, які, — за республіканською доктриною — повинні належати до приватної ініціятиви або до стейтової і міської компетенції.

Тому президент Кеннеді виявляє себе, як спритний тактик, коли, запрошуючи час від часу Д. Д. Айзенгавера на довірочні розмови, морально демобілізує республіканську опозицію. Айзенгавер, який завжди проповідував тезу, що в справах закордонної політики увесь нарід повинен стояти за Президентом, який промовляє від народу, а не від партії, є й тепер проти орудування закордонно - політичними аргументами в кампанії проти Кеннеді і Демократичної партії. У цьому пункті він напевно має більше опонентів в Республіканській партії, які раді були б у своїй передвиборчій кампанії використати промахи уряду Дж. Ф. Кеннеді, зроблені у відношенні до Куби Фіделя Кастра. Не може бути сумніву, що під час понеділкової двогодинної наради Кеннеді й Айзенгавера говорилось не тільки про відносини в Західній Европі, але передусім про належний відпір совєтському наступові на Західній Берлін та про Кубу у зв'язку з останніми тамошніми провокаціями.

З-посеред трьох колишніх живучих ще президентів ЗДА, Д. Д. Айзенгавер проявляє найбільш активности. Тому можна зрозуміти мотиви, чому Кеннеді частіше нараджується з республіканцем Айзенгавером, аніж з демократом Труманом. Коли ж республіканська опозиція вплине через Айзенгавера, щоб став він відважнішим, твердшим і різкішим супроти Москви і Куби, то це був би спасенний вислід добрих взаємин цих двох мужів.

Публічний іспит зрілости

Забравши голос у дебатах на нарадах Ради Директорів Українського Конгресового Комітету Америки в суботу 8-го вересня, д-р Матвій Стахів окреслив восьмий з черги Конгрес Американських Українців, що має відбутися в Ню Йорку в днях 12 до 14-го жовтня ц. р., як „наш публічний іспит зрілости". Таким він, без сумніву, й буде, як у нашому внутрішньому, так і в зовнішньому відношеннях.

Загальний плян цього Конгресу, як його з'ясував голова УККА проф. Лев Добрянський, а Рада Директорів апробувала, був поданий у попередньому числі цього щоденника, у звідомленні з нарад Директивної Ради УККА. Очевидно, що головна його увага буде звернена на зовнішньополітичну маніфестацію в користь визволення України, бо це — головна ціль УККомітету. Передбачені у програмі Конгресу виступи на конгресовому бенкеті, на трьох полуденках і на окремому форумі дадуть найширшу нагоду з'ясувати проблематику українського визволення на тлі світової політики і доказати та підкреслити інтегральність українського визволення з тісою політикою. До цього причиняться запрошені для виступів представники нашого Державного Департаменту і законодатні державні мужі. До того ж Конгрес відбуватиметься в безпосередньому сусідстві головної квартири Об'єднаних Націй над Східньою рікою, де вже 18-го вересня почнеться сесія Генеральної Асамблеї, цієї найвищої міжнародної політичної установи. Конгрес проходитиме під гаслом репрезентованих великими Лінкольном і Шевченком ідей емансипації і визволення поневолених. Це гасло - концепція Конгресу вже саме по собі віддає українській справі величезну прислугу, бо стверджує спільність американських і українських ідеалів, підкреслює саме ту інтегральність українських визвольних змагань із політичними цілями волелюбних народів світу.

Це — головні проблеми нашого „публічного іспиту зрілости" на 8-му Конгресі. Чи ми, американсько - українська суспільність, готові до нього? Сьогодні можна на це тільки частинно відповісти: до цього іспиту готовий УККомітет, бо він сам до нього зголосився, його оформив. Але чи готова до нього наша громада, чи готова вона своєю організованістю і своєю жертвенністю?

Відповідь на ці рішальні запити припаде впродовж тих чотирьох тижнів часу, що відділюють нас від Конгресу. Ця відповідь мусить прийти у формі масових зголошень до участи в Конгресі представників наших громад і організацій, у формі максимальної жертвенности на цілі УККомітету. Ми складемо публічний іспит зрілости тільки тоді, коли наші слова підкріпимо нашими ділами, нашою жертвенністю. Після багатьох років упертої праці, УККомітет своєю ініціятивою, своєю активністю та своїм плянуванням, має за собою довшу мету здобув собі — як це стверджив голова УККА проф. Лев Добрянський у своєму звіті на згаданих нарадах — передове місце між усіми іншими етнічними групами, здобув собі загальний респект не тільки в Америці, але й поза її межами. Це становить важливу передумову для успішного здійснення того чергового етапу в його заходах — інтеграції українських визвольних змагань у міжнародну політику. А це з черги вимагає ще більшої зорганізованости нашої громади і ще більшої жертвенности. Також у цьому відношенні ми складатимемо наш публічний іспит зрілости на найближчому Конгресі. Наша активність і жертвенність упродовж найближчих чотирьох тижнів, які ще залишилися до Конгресу, як і наша постава на самому Конгресі, перерішать вислід цього іспиту. Віримо, що наша громада його складе.

Леонід Полтава

НА СМЕРТЬ ТОДОСЯ ОСЬМАЧКИ

Він лежав у домовині з тонкою усмішкою на шляхетному, змученому обличчі. Високе чоло, ніс із горбинкою, густі, ще темні брови. Але очі, що так по-своєму вміли бачити світ — замкнені. Пані Ява поправляє свічечку над покійним. Ця жінка, що багато років піклувалася ним, зібрала стільки людського горя, вдягла його в останню дорогу. Біля домовини — група українців у жалобі. Вони — представники України біля домовини великого поета сучасности. Як колись після смерти Симона Петлюри, так і тепер, довідавшись про смерть Тодося Осьмачки, Україна буде в жалобі.

Як багато є міст у новій нашій історії, чудових міст світу, що врізали українське серце: Париж, Роттердам, Мюнхен, а тепер ось і Ню Йорк. Ми любимо ці міста, і не вони були причиною трагедій. Нехай очі чисті й нелукаві сльози упадуть на Москву, бо і передчасна смерть поета Тодося Осьмачки не обійшлася без неї.

Орлім клекотом на початку 1920-их років зарокотала поезія Тодося Осьмачки. Син українського села, нашої національної фортеці, він, як мало хто з нових поетів, поєднував у собі містичну українську землю глибінь, традиціоналізм, дух України — з глибоким відчуттям і знанням найкращих зразків світової культури, зокрема поезії. Ще в юнакові, у ньому вже вбачувалася людина типу Гарібальді й Косцюшка, нашого Гонти і Христового.

Вихований у першу чергу на Шевченкові, Тодось Осьмачка і почав з високих тонів, став оборонцем свого народу, проповідником християнської справедливости і братерства. Він написав у вірші „Деспотам":

Нехай у лапах вашої гордині
В безодню тріпає земля,
На бій із вами
виступить одинні
Душа знеможена моя!..

Могутній голос молодого поета відразу ж відзначив академік Сергій Єфремов, який віщував у своїй „Історії української літератури", з нагоди виходу першої збірки віршів Тодося Осьмачки „Круча" в 1922-му році:

„. . . Нерозгадана глибінь образів і, разом з тим, блискуча народна мова та епічний стиль дум з чисто народними способами прозирають в поезії Осьмачки . . . Серед нашого поетичного молодняку Осьмачка являє може одну з найбільш надійних сил" . . .

Друга збірка поезій Тодося Осьмачки „Скитські вогні" (1925 р.), що сягала в праісторію українського народу, як і видана 1929-го року збірка „Клекіт", у якій проривалось обурення з приводу московсько - комуністичних експериментів над людиною, — вони повністю підтвердили припущення академіка Єфремова.

Та не лише літературознавець Єфремов помітив нового поета. Чека - ГПУ скоро взяло його на чорний список, і в столиці „всесоюзного міщанства" вже виносили вирок Тодосеві Осьмачці — поетові християнської України. Від 1931-го року аж до другої світової війни Тодось Осьмачка був об'єктом знущань і переслідувань збоку окупантської влади в Україні. Москва скасувала „указом" всі письменницькі організації в нашій та інших республіках. З групи „Марс", до якої належав тоді Тодось Осьмачка, залишилось на волі лише дві особи. У 1934-му році двох особистих друзів Тодося Осьмачки — Григорія Косинку і Дмитра Фальківського — розстріляно. Нашого поета катували в льохах ГПУ - НКВД. Тільки симулюванням божевілля йому вдалося уникнути розстрілу.

Випускали, щоб заарештувати знову . . . Писав попід мурами на коліні і десь кожен раз . . . Голод і холод . . . Харків, Київ — ніде немає притулку, лише кілька знайомих потайки допомагають. Не раз приходилося Осьмачці спати ночами на східцях або на купі вугілля . . . Ось що означало в „країні соціялізму" бути поетом великої душі, чести і братерської любови до людей.

У виданій за кордоном повісті „Старший боярин" Тодось Осьмачка писав (і ці слова можна прийняти за самохарактеристику):

„Так буває орлиця, вкинута в клітку, спочатку б'ється грудьми, головою, пазурами об іржаві грати, але, зашоена кров'ю і знесилена, падає без руху, ждучи, поки спрагнене волі невгаєуче серце кине її знов у смертельний та нерівний бій з холодним залізом неволі" . . .

Переслідувачі довели українського поета до грані психічної хвороби. Та могутній організм і сильна воля перемагали все, і так українська культура збагатилася ще кількома блискучими творами Тодося Осьмачки, написаними й виданими вже за кордоном. Подекуди нерівні, кострубаті, а подекуди — глибокі й соковиті, геніальні вникненням в суть речей і подій, його твори — „Китиці часу", „Старший боярин", віршований роман „Поет", написаний кров'ю серця книга „План до двору" про голод 1933-го року, повість „Ротонда душогубців" та вірші — це самоцвіти в новому українському письменстві, які рано чи пізно будуть донесені в Україну та оцінені народом.

Повість „Ротонда душогубців" вийшла англійською мовою. Вона і після смерти Автора боронить права людини бути людиною, розповідає читачеві про закований Прометея — український народ — і кличе світ прозріти, поки не пізно.

Багато зробив Тодось Осьмачка для поширення обріїв української літератури. Він залишив нам у спадщину кілька прегарних перекладів п'єс Шекспіра, багато блискучих перекладів з Байрона, якого він так любив і так глибоко відчував. „Я хотів би померти, як Байрон" — сказав колись Тодось Осьмачка. І хоч не судилося йому вмерти на полі бою за свободу — помер він за торжество Правди в світі, за життя України, за Людину, яку хотів бачити кращою і досконалішою.

Це був Великий Українець. І таке відчуття дало моральне право Тодосеві Осьмачці говорити від імени України:

Шляхи мої неміряні,
гори мої не важені,
звірі мої не нажені,
води мої не ношені,
риба у їх не цежена,
птахи мої не злякані,
діти мої не лічені,
щастя моє не зележане —
Оце така я в тебе матінка,
В руці Господній —
Україна синєобая!

Вічна Україна.

І ця вічна Україна — вдячна Теодосієві Степановичеві Осьмачці.

Вдячна поетові, який у дні неволі духово збагачував український народ, своєю творчістю ішов „у смертельний та нерівний бій з холодним залізом неволі", все життя горів, щоб усе на цій землі було таке прекрасне, „як прекрасне червневе сонце між небом і хлібами".

ЩОБ ПРАВДИ НЕ СКАЗАТИ

У нашій статті в „Свободі", з 29-го березня ц. р. — „Вивезли з України понад 4 мільйони людей" ми, спираючись на дані у книжці Н. Лялікова „Советская Украина" (Москва, 1954), згідно з якими населення України становило у 1954 р. 42 міл. осіб, а натуральний приріст, починаючи від 1950 року, 860.000 річно, вираховали, що на початок 1962-го року населення України мало б виносити — 47.220.000.

Однак, беручи до уваги факт, що перепис населення СССР, проведений у січні 1959 року, показав, що в Україні на початок 1959 року було 41.893.000 осіб, і пізніші дані про зріст населення в часі після перепису, опубліковані в совєтській пресі, ми вирахували, що фактично на початок 1962 року населення України становило тільки 42.643.000, і зробили з того висновок, що в часі від 1954 до 1962 року з України „вибуло" 4.577.000 осіб.

Дехто з наших критиків з книжами запримітив, що, коли прийняти наші обрахунки за правильні, то в тому самому часі все населення СССР мало б збільшитись на 27 міл. але не знати де їх знайти, кількашо припустити, що вони виемігрували до Китаю або на Місяць.

Але нові дані, опубліковані у 1962-му році в СССР і на Україні відносно зросту населення в останніх роках, потверджують наші висновки.

У повідомленні Центрального Статистичного Управління при Раді Міністрів УССР про виконання піврічного пляну розвитку народного господарства УССР 1962 року („Радянська Україна" з 27-го липня) стверджується:

„Чисельність робітників і службовців у народному господарстві Української ССР зросла, порівняно з першим півріччям минулого року, на 500.000, або на 4.5 %".

Написали — і розумій, як знаєш, а як би те написане не розуміти, все одно правдивого стану знати не будеш.

Насамперед: як розуміти що в статистичному звідомленні про народне господарство подається зріст чисельности не всього населення, а тільки „робітників і службовців"? Чи в державі „робітників, колгоспного селянства і трудової інтелігенції" селянство вже таке маловажне, що не варто про його зріст згадувати? Чи може чисельність „робітників і службовців" має означати все населення України? Мабуть, ні, бо офіційно в Совєтському Союзі і в Україні „населення" включає робітників, службовців і колгосне селянство. Чому ж того не написати так? Коли ж так не написано, то треба розуміти тільки число робітників і службовців, з виключенням селян.

Виринає питання: а як же з натуральним приростом селянства України в першому півріччі 1962 року? Чи був там приріст чи, може, дефіцит? А коли дефіцит, то який? Чи смертність серед колгоспного селянства більша, як число народжень (що суперечило б офіційним твердженням, що, завдяки високопоставленій охороні здоров'я в СССР, смертність населення значно знижується)?

Коли ж смертність менша, як число народжень, і натуральний приріст селянства все ж таки є, то може колгоспне селянство кудись виїздить з України? А коли виїздить, то куди і в якій кількості?

І при цьому, що означає оте порівняння натурального приросту „робітників і службовців" у першому півріччі 1962 року з першим півріччям 1961 року? Чому ж не порівновати його з другим півріччям минулого року, бо ж нашие постає сумнів, чи тих 500.000 приросту включає також приріст у другому півріччі 1961-го року. А як не включає, то що сталося з тим приростом у другому півріччі 1961-го року?

Приріст населення — це не товар, який можна спожити чи продати — і їх більше немає. Приросте населення, і його треба в усяких обрахунках брати під увагу.

Дуже вже ті вчені статистики в Україні своєю статистикою заганяють у кут своїх колег із Москви, які у своєму звідомленні написали:

„Населення (підкреслення наше — абв.) Радянського Союзу збільшилося в першому півріччі на 1.720.000 осіб і становило на 1-го липня 1962 року, за попередніми даними, 221.465.000 осіб — у тому числі міське населення понад 113.000.000" („Радянська Україна" з 21 липня ц. р.).

Просто і ясно!

І тому, що просто і ясно, спробуємо на основі ствердження всесоюзних статистиків дійти до того, що старались приховати від народу статистики УССР.

Коли піврічний натуральний приріст населення СССР становить 1.720.000 осіб, то річний становить 3.440.000.

Хоч, як ми в попередніх статтях згадували, річний натуральний приріст населення України за останніх кілька років виносив понад 800.000 осіб (див. книжку Лялікова, ст. 86), ми приймемо тут для України річний натуральний приріст рівний середньому річному приростові СССР.

Згідно з переписом населення СССР із січня 1959-го року, населення України становило майже одну п'яту частину населення СССР. Отже, коли річний приріст населення СССР становить 3.440.000 осіб, то натуральний приріст населення України має становити 688.000. Коли б статистики УССР не йшли про те, щоб закрити правду, вони мусіли б написати: населення України у першому півріччі 1962-го року збільшилось на 344.000 осіб.

І було б кожному все ясно.

Коли ж вони подають число „500.000 осіб", як приріст тільки числа „робітників та службовців", і то в порівнянні з першим півріччям 1961-го року, то цим, очевидно, старались приховати недобір у натуральному приrості населення України (разом за другге півріччя 1961 і перше півріччя 1962 р.) у висоті принаймні 188.000 осіб. Як згадано вгорі, ми вважаємо, що натуральний річний приріст населення України вищий від середнього натурального приросту для цілого СССР, і то, як пишемо „принаймні".

Коли ж пригадаємо собі, що взимі 1961-62 і навесні 1962 року посилено вивозили людей з України, про що українська преса на еміграції, зокрема „Свобода", свого часу інформувала, то кожному стане ясно, чому Рада Міністрів УССР доручила своїм статистикам інформувати загал тільки про приріст числа робітників і службовців.

Відомо також, що депортація відбувалася й відбувається головно з українського села, дуже мало з міст.

Внаслідок всього цього в українському селі приросту населення в останніх роках або зовсім не було, або був він навіть мінусовим. І тому в повідомленні Центрального Управління УССР говориться не про приріст населення, а про „зріст чисельности робітників і службовців". При цьому порівнюється той зріст не з другим півріччям 1961-го року, а з першим, бо порівняння з другим півріччям показало б дуже мізерний зріст — всього 250.000 осіб. Цифра ж 500.000 все таки щось є, а що то приріст не за півроку, а за рік, статистики, мабуть, вважають, мало хто зрозуміє.

Після всіх цих виявснень є всі підстави тлумачити наведений вгорі уступ з повідомленням Центрального Статистичного Управління при Раді Міністрів УССР так: в Україні у другому півріччі 1961-го і першому півріччі 1962-го року натурального приросту на селі не було, а „чисельність робітників і службовців" зросла на 250.000 піврічно.

І так українським статистикам треба було написати, а не пускати людям блахмана. Написати, як написали всесоюзні статистики у своєму звідомленні, тобто: „Населення України збільшилось у першому півріччі 1962-го року на 250.000 осіб". Правда, мислячі люди дивувалися б, чому так мало зростає населення України, і шукали б виявснень.

Деяке виявснення можна знайти у „Зверненні Центрального Комітету КПСС і Ради Міністрів СССР до всіх робітників і робітниць, колгоспників і колгоспниць, робітників і робітниць радгоспів, радянської інтелігенції, до всього народу" („Радянська Україна" з 1-го червня ц. р.), в якому читаємо:

„Населення нашої країни (СССР — абв.), особливо міське, зростає дуже швидко. З 1953 по 1961 рік воно збільшилось на 29.000.000, у тому числі міське на 28.000.000 осіб".

Знов же тому, що населення України становить одну п'яту частину всього населення СССР, в тому самому часі воно мало б збільшитися на — 5.800.000 осіб (хоч з причин перед тим згаданих ми вважаємо, що цей приріст мав би бути навіть більшим) або збільшуватись на 644.000 кожного року.

Ця цифра річного натурального приросту населення України, обрахована на основі „Звернення", дуже близька до цифри, обрахованої на основі всесоюзного статистичного повідомлення.

І цей другий обрахунок теж показує, що статистики УССР своїм штудерним повідомленням мали намір приховати втрати України.

Отже, коли з України люди „не вибували", то, вираховавши на основі опублікованих у 1962-му році даних, згідно з якими натуральний приріст населення України у восьмирічному періоді 1954 1962 рр. становив по 644.000 осіб річно і приймаючи населення України на початок 1954 р. за 42.000.000 (що ми вважаємо за правдиве), вираховуємо, що на початок 1962 року Україна повинна була б мати 47.152.000, тобто цифру, дуже близьку до тої, яку ми вирахували на основі даних у книжці Лялікова.

Тим часом голова Спілки Журналістів України і відповідальний редактор „Радянської України", він же голова Комісії законодавчих передбачень Верховного Совету УССР, Іван Педанюк, у своїй доповіді в Києві на урочистому зібранні, присвяченому 50-літньому ювілеєві газети „Правда", вітав її від імени 42-мільйонного українського народу.

Але вже на початку 1959-го року всесоюзний перепис населення показав, що Україна має кругло 42.000.000. Від того часу минуло три роки, і з якийсь натуральний приріст в Україні був за той час.

А ще давніше, у 1954-му році, Кириченко, тодішній перший секретар Центрального Комітету компартії України, на мітингу в Москві, присвяченому „возз'єднанню" України з Росією, вітав москвичів від імени 42-мільйонного народу України, і Ляліков у своїй книжці, опублікованій у 1954-му році, також подавав населення України на — 42.000.000.

Виглядає так: протягом останніх восьми - дев'яти років населення України зростає на щонайменше 640.000 осіб річно, але якось не може ніяк перевищити числа 42.000.000.

Цю таємницю Статистичне Управління УССР могло б вияснити одним реченням. Але воно побоялося зробити це.

(абв.)

І. Світ

ПОДОРОЖ НА ЗАХІД

(2)

— Дозвольте з вами познайомитися. — почули ми від одного з пасажирів, що зупинився біля нас нагорі в „дом-карі". — З вашої розмови я зрозумів, що ви — українці. Звідки їдете та куди?

Це була не перша наша зустріч зі земляками в наших подорожах.

Ми розсілися зручно у фотелях. Публіки було мало, і нашим розмовам ніхто не перешкоджав. Ми почали розпитувати нашого нового знайомого про його життя, про життя і настрої українців на Заході.

— Як вам сказати? Воно цікаве, але часом сумне, почав наш знайомий, — коли бачиш, як люди відходять, не хочуть витрачати часу на громадську працю!

Читаємо в часописах про Ню Йорк та його околиці, де „кипить українське життя", політичне та культурне. Алеж вас там тисячі, а нас тут тільки сотки, ніхто фактично не знає, скільки. Стара еміграція поводі розповзалася по околицях і вже багато років не виявляє великої активности, хоч умовини були й сприятливі. Тільки з появою нової еміграції почалася, можна сказати, революція в нашому житті. Вона оживила українське громадянство, породила нові організації, нові активні сили на релігійному полі.

Результат? Ви можете побачити його у Твін-сіті, де є тепер три українських православних і одна католицька церкви. Правда, православна церква св. Михайла була збудована ще старою еміграцією у 1925 р., при ній є дім для священика та дім для школи. Вона не є найстарша, бо церква св. Миколая засновано ще до першої світової війни, у 1909 році.

Ось недавно, пару місяців тому, куплено у методистів прекрасний будинок для церкви свв. Володимира та Ольги. Його вже перероблено і освячено. Церква має чудову акустику і тому її думають використовувати для духовних концертів.

При кожній українській церкві існує недільна школа. Діти відвідують також музичну школу, де науку провадять п. Мартиненко, оперовий бас, його дружина — піяністка і донька, оперова співачка, сопрано.

Серед нашої громади видне місце займають п-во Кубиків, з нової еміграції. Пан Кубик володіє віолою, а його дружина зі Слобожанщини. Їх син Віктор грає на піяніно і часто виступає на концертах. Назагал українські батьки мають повагу серед місцевої публіки, бо стараються дати своїм дітям гарну освіту та виховання. Спроби ділити нашу громаду за обрядовим принципом досі не мали успіху.

Далі наш новий знайомий розповів про громадсько - політичні відносини в українській громаді, підкреслюючи позитивну працю Відділу УККА. Але при цьому висловив деякі застереження. Зокрема, сказав, що дехто з старших громадян не хоче допускати на керівні пости в громаді молодших людей, внаслідок чого багато добрих громадських працівників стоять осторонь. На святах та академіях, раз-у-раз виступають ті самі особи, фактично дві-три, а решта приневолена бути „публікою", без активної участи, хоч є немало кваліфікованих для того людей. Тільки в концертах та парафіяльному житті цього немає.

Північна Дакота лежить вздовж канадійського кордону, провінцій Саскачеван та Манітоба, які мають значні українські поселення. Цей стейт був включений до Юнії 2 листопада 1889 року з своєю столицею в Бісмарку.

З вікна потягу країна виглядає дуже неприв'ітною, вітер гонить перекотиполе, вдалині видніють голі скелі. Підсоння тут суворе, великих озер, гір та лісів немає і тому повітря дуже сухе. Часті торнадо, а взимі снігові, хоч снігу випадає обмаль. Не зважаючи на все це, дощі весною та літом створюють пригожі умовини для сільського господарства, яке творить тут основу добробуту.

Північна Дакота має університет у Гренд-Форкс, заснований у 1884 р., і знаний сільськогосподарський коледж у Фаргo, який постав у 1891 році.

Потяг швидко минає Дікінсон, в серці так званих „поганих земель", про які ви багато бачили ми фільмів. Тут молодим жив у батьківському ранчо Теодор Рузвельт. В Дакоті є велика резервація на честь цього відданого мандрівника, мецената й політика, одного з найвидатніших американських президентів.

Вранці третього дня ми були в стейті Монтана, в Глендайві, де видобувають нафту в новому басейні, подібному до басейну Калґарі в Канаді. Звідси на протязі 342 миль потяг несеться вздовж Єллстон-ріки. Її береги вкриті пасовищами з узбіччями жовтявого кольору, звідки й назва ріки. Далі на південь на берегах цієї ріки простягнувся знаменитий Єллстонський парк у стейті Вайомінґ, на кордонах з Монтано та Айдаго.

Уранці ми бачили зовсім недалеко від залізниці цікаву гору — колону Помпея, як назвав її капітан Кларк, коли його експедиція досягла цієї місцевости у 1905 році. Звідси ми поводі забираємося все вище, аж до висоти 2500 стіп, і в полудні під'їждажмо до Лівінгстону, звідки є пряме сполучення з Єллстонським парком через Гардінер. Новкруги тилова гірська країна, вдалині високі гори, частинно вкриті лісами.

На жаль, довелося нам цим разом відмовитися від подорожі до парку, бо на це треба було б понад чотири дні, а часу ми мали обмаль.

Конференція українських істориків і дослідників суспільних наук в УВАН у ЗДА

9-го червня 1962 р. в будинку УВАН у ЗДА відбулась конференція українських дослідників історії та суспільно - політичних наук. Конференцію склликала, з уповноваження Історичної Секції Академії, Ініціятивна Група в складі: Я. Білінський, Л. Винар, В. Голубничий, Т. Гунчак, О. Гунчак, О. Данко, О. Домбровський, О. Федишин, М. Лабунька, В. Маркусь, В. Омельченко, Я. Пеленський, І. Лисяк - Рудницький, С. Слюзар і Л. Соневицький. Мета конференції була виявити сучасний стан української історичної науки і споріднених дисциплін та розглянути можливості і засоби дальшої наукової праці.

Конференцію відкрив голова Історичної Секції Академії, проф. О. Оглоблин і передав ведення зборів — голові Ініціятивної Групи, І. Лисякові-Рудницькому. На конференції доповідали: О. Домбровський — „Рання історія України в насвітленні радянської історичної науки", Я. Пеленський — „Розвиток історичної науки в УРСР після XX З'їзду КПРС", В. Голубничий — „Стан дослідів над економічною історією і історією економічної думки в УРСР", В. Маркусь — „Праці з найновішої історії України й галузі політичних наук в УРСР та на еміграції", К. Варварів — „Українська проблема у працях американських дослідників найновішої історії і політичних наук".

В доповідях і дискусіях виявлено, що за останніх 17 років з'явився ряд цінних праць з української історії й суспільних наук на Україні і на еміграції. Є певна нерівномірність у кількості праць, присвячених певним періодам історії України, зокрема, найменше праць припадає на період українського середньовіччя. Багато праць мають історично - політичний характер, деякі праці мають низький рівень та містять передчасні висновки. Нерівномірність підбору тем та різні недотягнення в працях істориків України, що працюють в УРСР, легше зрозуміти, взявши до уваги, що їхня праця проходить за умов, точно визначених вимогами Комуністичної Партії СССР та її політичних і ідеологічних завдань. Деякі ділянки історії та історичні періоди КПСС застерегла виключно для дослідів ленінградських і московських учених, як наприклад, доба Київської Руси.

Під час другої частини Конференції, голова Ініціятивної Групи, І. Лисяк - Рудницький з'ясував низку організаційних справ та намітив деякі практичні завдання на розгляд учасників Конференції. Ухвалено не творити під сучасну пору професійного товариства українських істориків та суспільних науковців, а замість того активізувати видання наукового органу в формі тематичних збірників українською мовою. Загальний проєкт і характер цих серійнихзбірників з резюме англійською та іншими мовами подав І. Лисяк-Рудницький. Додаткові вияснення щодо реальних можливостей видання подав І. Замша. З запитаннями і в дискусії виступали: В. Бандера, Т. Гунчак, І. Каменецький, Г. Костюк, М. Лабунька, Ю. Лавріненко, Р. Легедза, Б. Мартос, Т. Мацьків, Г. Петриченко, А. Процик, Л. Соневицький, О. Федишин, Л. Чикаленко, М. Чубатий, М. Яворський.

Увечері відбулась пленарна наукова конференція Академія з доповіддю проф. О. Оглоблина „Досягнення і стан української історичної науки на еміграції від 1945 р.".

О. Д.

Приклад, гідний наслідування

Любомир Гайда, син мгр. Михайла й Евфросини, народжений 1941 р. в Сяноці, прибув зі своїми батьками до З'єдинених Держав Північної Америки в 1952 р.

Батьки, зорієнтувавшись про від'ємний вплив „вулиці" на молодь, старались держати свойого сина здалека від товариства його ровесників, яких батьки дуже часто для „святого спокою" виганяли з хати, даючи ще й гроші на сеанси в кінах, чи каруселях. На місце таких приємностей батьки для свого Любомира купували байки, оповідання та перекази про минуле нашого народу.

Я був свідком, як цей молодий хлопець своїми ніжними пальцями будував малий телескоп. Він запитував мене про рухи плянет. Велику увагу звертали батьки на релігійне виховання, доказом чого є те, що кожної неділі, хоч вони далеко мешкали, можна було бачити молодого Любомира в церкві разом зі своїми батьками.

Не дивниця, що у вселюдній школі, цей ніжної вдачі, завжди усміхнений хлопець, мав дуже добрі успіхи в науці, і втішався любов'ю вчителів, які ставили його прикладом доброї поведінки і пильности в науці для всіх учнів в клясі. Любомир здобував різні шкільні відзначення і нагороди, як теж стипендію до Бостонської Архидієцезіяльної Середньої школи.

Цього року Лобомир закінчив навчання в цій школі з відзначенням, здобуваючи дві золоті медалі, — одну за найкращі поступи в науці, а другу за здобуття першого місця в змаганнях за перемогу шкіл Архидієцезії, а для школи трофею. Рівнож одержав дві нові стипендії до Бостонського Коледжу і Голі Крос Коледжу. Протягом всіх чотирьох років навчання в середній школі (гайскул) його вибирали до учнівської ради, і він належав до проводів шкільних клюбів та до Нешенел Онор Сосаєті.

Любомир Гайда

Хоч був одиноким українцем між учнями в школі, мав добрі успіхи і в ділянці ширення правди про Україну. Втішаючись любов'ю вчителів і авторитетом серед учнів школи, часто виголошував реферати про нашу історію, церкву й обряд, та шкідливість комунізму і т. п. Ці відчити виголошував не тільки на терені своєї школи, але і в інших школах та манастирях, куди посилали його вчителі. Він був членом шкільного хору, і його старанням і підготовкою включувано до шкільних концертів українські пісні. За його старанням перший раз на терені школи, в якій навчаються понад 1000 учнів, відслужено Службу Божу в нашому обряді, яку відправив Всч. о. Омелян Шаранevич, парох церкви Царя Христа в Бостоні, який рівнож подав пояснення про наш обряд. Під час цієї Служби Божої, приступили до св. Причастія всі учні сеньйори разом з учительським збором. Під час св. Причастя шкільний хор співав українську церковну пісню.

Любомир є активним пластуном, курінним і є членом 307 Відділу Українського Народного Союзу.

Бажаю Любомирові дальших успіхів.

І. О.

Колишній учитель його батьків, тепер професор геології в Бостонському Університеті.

● У демаркаційній смузі в Кореї комуністичні північні корейці острілювали в минулому тижні південно - корейських робітників, що направляли шлях. Південно - корейські військовики відповіли стрілами і вбили 8-ох північних корейців, маючи по своєму боці тільки кількох ранених. В цій справі зійшлась мішана військова Комісія для справ перемир'я, при чому з обох сторін впали взаємні обвинувачення у спровокуванні зудару.

Короткі вістки

● Індія нараховує тепер 439,235.000 населення, порівнюючи з 361,129.000 з-перед десятьох років, себто за той час дістала приросту на 78 мільйонів осіб. Правда, цей останній перепис включає також уперше населення також колишніх португальських і французьких невеличких колоній Гоа і Пондічеррі. В усякому разі, Індія є зараз після Китаю найбільша числом населення країна у світі. Ввесь світ нараховує тепер 3,049,000.000 населення.

● Французький президент Шарль де Голь буцім-то вирішив уже, що він переведе у Франції ще один всенародній плебісцит: щоб змінити конституцію Франції в такому напрямку, що її президента мають обирати в безпосередньому загальному голосуванні. Де Голь хоче поминути в цій справі парлямент, що його тільки повідомить про плебісцит, який відбудеться 21 або 28 жовтня ц. р.

З глибоким сумом повідомляємо всіх ПОБРАТИМІВ та ЗНАЙОМИХ, що дня 8-го вересня 1962 року в Шикаго, Ілл., відійшов у Вічність

бл. п.

Генерал-Поручник Іван ОМЕЛЯНОВИЧ - ПАВЛЕНКО

Лицар Хреста Симона Петлюри й Відзнаки УГА, кол. бойовий Командир Окремої Кінної Дивізії, Інспектор кінноти Армії Української Народньої Республіки, Генерал - Бунчужний

і

Почесний Військовий Отаман Українського Вільного Козацтва,

й висловлюємо щире співчуття РОДИНІ ПОКІЙНОГО.

ВІЙСЬКОВИЙ ОТАМАН
і ГЕНЕРАЛЬНА УПРАВА УВК.

Ділимося сумною вісткою з Членством нашої Організації та усім Українським Громадянством, що дня 8-го вересня 1962 р. в Денвері, Колорадо, по важкій недузі, на 83-му році свого життя, відійшов у Вічність ПОЧЕСНИЙ ГОЛОВА НАШОЇ СТАНИЦІ

сл. п.

Генерал-Поручник УНР ІВАН ОМЕЛЯНОВИЧ - ПАВЛЕНКО

ПАНАХИДИ — будуть відслужені в Шикаго, в похоронному заведенні п. Музики, в СЕРЕДУ, ЧЕТВЕР і в П'ЯТНИЦЮ (12-го, 13-го і 14-го) ВЕРЕСНЯ 1962 р. в год. 7:30 вечора.

ПОХОРОН — відбудеться в СУБОТУ, дня 15-го ВЕРЕСНЯ ц. р., в год. 10:00 ранку, з пох. заведення п. Музики до Катедри Св. Володимира та опісля на цвинтар.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СТАНИЦІ
АМЕР. ПРИЯТЕЛІВ АБН
У ШИКАГО

Управа Відділу Метрополії Ню Йорк
УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
повідомляє, що

СХОДИНИ ЧЛЕНІВ

з РЕФЕРАТОМ
д-ра Михайла Модного
під наг.:
„ЗЛОМАННЯ КЛУБОВОГО СУГЛОБА"
— відбудеться —
в суботу, 22-го вересня ц. р.
в год. 8:30 вечора
в залі ШКОЛИ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ,
при Сенфорд Евеню і Айві вул. — в НЮАРКУ, Н. Дж.

По сходинах відбудеться
ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ
Просимо прибути з Родинами.

ЗА УПРАВУ:
д-р Б. ШЕБУНЧАК, голова — д-р Р. КИСІЛЕВСЬКИЙ, секр.

Увага! Дітройт, Віндзор і ОКОЛИЦЯ! Увага!

В суботу, 15-го вересня 1962 р.
в год. 7:00 вечером
в залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
при 4655 Martin Street — DETROIT, Mich.
— відбудуться —

ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

участь в яких повинні взяти конечно члени Окружної Управи, відділові Урядовці та Делеґати 25-ої Конвенції УНСоюзу, Відділів:
20, 75, 94,
146, 174, 175, 183, 292, 303, 341.

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС

Український Спортовий Клюб в Ню Йорку
— влаштовує —
в суботу, дня 13-го жовтня 1962 р.
в залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
в НЮ ЙОРКУ

Осінню СПОРТОВУ ЗАБАВУ

СЛІДКУЙТЕ ЗА ДАЛЬШИМИ ОГОЛОШЕННЯМИ.
УПРАВА УСК-у

Громадський Комітет у Філядельфії
подає до відома Українській Громаді, що
в неділю, 16-го вересня 1962 р.
в год. 5:00 по полудні
в залі ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ,
при 847 N. Franklin Street — у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
відбудеться ДОПОВІДЬ на тему:

„МОБІЛІЗАЦІЯ СИЛ"

виголосить
Голова Української Національної Ради
інженер Осип Бойдуник,
що приїхав з Европи.

Запрошуємо всіх Українців м. Філядельфії й околиць вислухати цікаву доповідь.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ

Т-во „Рідна Школа" в Джерзі Сити
повідомляє, що
навчальний рік
починається
в суботу, 15-го вересня 1962 р.,
в год. 8:45 рано
в ПУБЛИЧНІЙ ШКОЛІ ч. 16 (pir Washington & Sussex St.)

Приймається ВПИСИ до першої і всіх кляс.
УПРАВА Т-ВА „РІДНА ШКОЛА"

Увага! ШИКАҐО! Увага!
УПРАВА БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА,
при парохії св. о. Миколая — в ШИКАҐО
подає до відома Шановних Батьків, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Батьківського Комітету

— відбудуться —
в суботу, 15-го вересня б. р.
в залі
під катедрою св. о. МИКОЛАЯ,
в год. 8:00 вечером
із звичайним порядком нарад.
УПРАВА БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ

Увага! ДІТРОЙТ і ОКОЛИЦЯ! Увага!
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ в АМЕРИЦІ
запрошує Українське Громадянство на
ГОСТИННИЙ ВИСТУП
Олімпії ДОБРОВОЛЬСЬКОЇ
і
Йосипа ГІРНЯКА
у поетичному монтажі
ЮРІЯ ДИВНИЧА

ТЕАТР ШЕВЧЕНКОВОГО СЛОВА

Оформлення сцени — арт. В. ЦИМБАЛ

Вечір відбудеться
в суботу, 22-го вересня 1962 р.
Заля:
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
вул. 4655 Мартін
ПОЧАТОК точно год. 7:15 вечора.

Увага! РОЧЕСТЕР і ОКОЛИЦЯ! Увага!
Запрошуємо
все УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
на

25-річчя УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО КЛЮБУ

що відбудеться
в суботу і неділю, 15-го і 16-го вересня 1962 року

В СУБОТУ, 15-го ВЕРЕСНЯ:
ЗАБАВА
для МОЛОДІ і СТАРШИХ
В НЕДІЛЮ, 16-го ВЕРЕСНЯ
в год. 3:00 по пол. — в залі Клюбу:
БЕНКЕТ
Головний промовець Іван ШГУЛЯК з Сиракюз, Н. Й.

Квитки на БЕНКЕТ — $2.50 від особи.
Просимо завчасу набувати білети.
УПРАВА КЛЮБУ І КОМІТЕТ СВЯТА

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА і ТЕСТЯ

бл. пам. д-ра Михайла Константина РАБІЯ

дир. Української Школи в Ню Йорку, члена Управи Учительської Громади, члена Наукового Таварисгва ім. Т. Шевченка у Львові, учасника Визвольних змагань, З'єднання УСС,
відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ І ПАРАСТАСОМ

в ПОНЕДІЛОК, дня 17-го ВЕРЕСНЯ 1962 р.
в год. 8:30 ранку,
в ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ СВ. ЮРА,
при 7-ій вул. — в НЮ ЙОРКУ.

До ласкавої участи в цих Богослуженнях повідомляємо і запрошуємо всіх Його Рідних, Товаришів, Приятелів та Знайомих і просимо про молитви за спокій Душі Його.

АЛЕКСАНДРА — дружина
ТАНЯ і ІГОР КРАВЦІВ — донька і зять

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ
м. НЮ ЙОРКУ
подає до відома, що
в суботу, 15-го вересня 1962 р.
в год. 5:30 по пол.
в залі УКРАЇНСЬКОЇ КАТ. ШКОЛИ СВ. ЮРІЯ
215 Іст 6-та вул. — в Ню Йорку
Голова Української Національної Ради
інж. О. Бойдуник
виголосить ДОПОВІДЬ на тему:

МОБІЛІЗАЦІЯ СИЛ

ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО МІСТА НЮ ЙОРКУ И ОКОЛИЦЬ ЗАПРОШУЄМО ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ.

ГОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ м. НЮ ЙОРКУ

Неділя, 16-го ВЕРЕСНЯ 1962 р.
Год. 2:30 по полудні
Площа: IRONBOUND FIELD
Wilson Avenue — NEWARK, N. J.

Мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ТРИЗУБ"

Нюарк — Філядельфія

ПЕРШІ ЗМАГАННЯ ПЕРЕДОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН СХОДУ ЗДА В ГРАХ ЗА ПЕРШІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІҐИ.

ПЕРЕДЗМАГ ЮНЬЙОРІВ.

З НОВИХ КНИЖОК

Минуле й сучасне української книги

Цікавій темі минулого й сучасного української книги присвячено гарну брошуру в еспанській мові („Пасадо і презенте дель лібро украніано") д-ра Дм. Бучинського, що її видано в Мадриді засобами Канадійського НТШ, яке очолює проф. д-р Є. Вертипорох. Цю „бібліографічно-історичну розвідку", як її названо в підзаголовку, треба вважати за дуже цінний вклад в популяризацію української культури серед еспаномовного світу. Написано її приступно, видруковано на гарному ,білому папері, чистим друком і, без друкарських помилок (я завважив лише одну: на ст. 24, у згадці про меценатів української культури, Богдан Хмельницький; через влазливу протинку, перетворився в двох осіб).

Щодо змісту, то ця брошура на 59 сторінок тексту, присвячена „пам'яті д-ра проф. Івана Мірчука (18. VI. 1891 — 2. V. 61), ректора Українського Вільного Університету в Мюнхені", має такі розділи: 1. Вступ, в якому історію української книги отожнено з історією багатостраднього українського народу та зроблено належний екскурс в передісторію книги, в ті далекі часи, коли наші предки користувалися якимись „чертами й резами", що про них згадують чужинецькі письменники, але які до нас не дійшли; 2. Українські рукописні пам'ятники; 3. Українські інкунаболи; 4. Українська книга в часах Відродження. 5. Становище між двома світовими війнами і під час другої світової війни; 6. Українська книжка поза межами України — себто на еміграції. 7. Характеристика української книжки на еміграції. Цей останній розділ закінчується так:

„Українська книга, друкована на еміграції, — живий свідок і пам'ятник, що промовлятиме поколінням і століттям про те, як ми змагалися у вільному світі за нашу власну душу, яка залишиться завжди вірною Україні в боротьбі".

Як я вже вище зазначив, ця брошура д-ра Дм. Бучинського, дуже корисний і потрібний вклад у нашу пропаґандивну літературу, тим більше цінний, що його фірмує наукова установа. Проте, підкреслюючи всі її додатні сторони, не можемо не відзначити двох маленьких помилок: на ст. 41 вкралась невдала фраза: „На Московщині не існували і не існують тепер читачі" Ця фраза послаблює пропаґандивну вагу брошури, бо вона не відповідає правді: москалі в останніх століттях дуже багато читали і читають; на стор. 42 сказано, ніби українці оселялися компактною масою на Камчатці, яку вони звали „Зеленим Клином". Українці ніколи не мали жадного бажання оселятися на Камчатці, де відбували каторжні роботи, коли були засилані туди силоміць московським урядом. Камчатка славна своїм занадто гострим підсонням ,бо там зима триває вісім місяців, і морози доходять до 40 ступнів нижче зера. Зелений Клин, де дійсно була — а може ще й тепер існує — велика українська колонія, лежить значно далі на південь, в т. зв. Усурійському краю, над Тихим океаном та над ріками Амуром, Куром, Зесю, Буресю та Усурі. Там знаходяться навіть великі міста, як Владивосток, Благовіщенськ та Хабаровськ.

З огляду на те, що брошуру д-ра Дм. Бучинського видано як здається, в дуже обмеженій кількості примірників, було б бажано, щоб це, без сумніву, дуже корисне і потрібне видання було повторене, і саме в цій надії вважаємо потрібним указати на ці малецькі помилки.

Євген Онацький

Зі спорту

УСК НА ПОРОЗІ НОВОГО СЕЗОНУ

Вакаційне дозвілля добігає до кінця. Вкоротці „король спорту" — футбол знов заговорить своє слово. До підготовки нового сезону часу остається небагато, бо вже 23 вересня Німецько - Американська Ліґа, а в її рядах УСК, зачне свою щорічну „молотілку". Як звичайно, спочатку всі клюби гратимуть мистецькі змагання, а згодом, пізньою осінню, зачнуться кваліфікаційні змагання за чашу Америки.

Як довідуємося, усі клюби Німецько - Американської Ліґи доклали багато зусиль та гроша, щоб належно підготовитися на новий сезон. Навіть такий ультра - консервативний клюб як Гота має виступити зі значним підсиленням, що його клюб мав дістати із середньої Америки. Не згадуємо таких клюбів як Джуліяна, що знов мала видати значну суму, більшу чим у минулому році, на спровадження нових змагунів.

До речі новий сезон заповідається досить цікаво. Бо спершу клюби Німецької Ліґи і також клюби Американської Професійсої Ліґи, будуть розігравати внутрішні мистецькі змагання. Щойно по закінченні Ліґових змагань чотири перші клюби Німецької Ліґи та чотири передові клюби Американсько-Професійні Ліґи зміряються зі собою за мистецтво обох ліґ. В обох ліґах маємо українських представників, тому вислід цих змагань повинен бути цікавим для нашої спортової громади.

Виринає питання: як УСК готовиться розпочати цей новий сезон.

Рада директорів УСК-у з д-ром Я. Восвідкою, та упр-ва товариства з мґр. П. Григоровичем у проводах присвятили багато уваги та доложили всіх старань, щоб на грищі УСК мав сильну футбольну команду. Пороблено заходи, щоб в усківських рядах знов знайшлися чільні українські змагуни, такі як П. Цап, З. Снилик та другі. На жаль не вдалося нам задержати Володимира Чижовича. Він рішився продовжувати свою футбольну кар'єру деінде.

Хоч і хотілося задержати український характер першої команди, УСК змушений обставинами, мусів знов звернутися до Канади за підкріпленнями. Тому на грищі наша громада побачить лиця вже знайомі їй із попереднього сезону. І так на воротах гратиме Патерсон та Ярко Шмотолоха. На обороні шкот Юнґ та знаний нам усім „партизан" Стіві Карті. На помочі біля Цапа та Снилика, який буде грати також у нападі, гратимуть Джімі Керні та Ґордон Бредлі. Цей останній перебере і обов'язки тренера. Повного нападу УСК ще нині не має. Покищо передбачена є участь Теда Пурдона, Мек Лойда та Лі. Ідуть заходи стягнути двох першоклясних напасників із Торонтської Італії: Грібіолі та Піотті. Крім цього ведеться переписка із Арчі Грентом з метою, щоб його дістати назад з Англії до УСК-у. Із Франції УСК спроваджує українського змагуна Михайла Гайдукевича. Як бачимо політика УСК-у — затримати майже той самий склад, що був у минулому сезоні і скріпити його в лінії нападу найбільше двома добрими змагунами.

Ще невідомо, чи зможе цього року заграти молодий та надійний змагун Дзюньо Шмотолоха. Шкільні обов'язки не дали йому змогу вповні виступити у минулім сезоні. А хотілося, щоб наш доріст знайшов себе у свойому клюбі та серед своїх людей.

Назовні наладнано добрі сусідські відносини із „Тризубом" із Філядельфії та „Чорноморською Січчю" із Нюарку, так щодо спільних напрямних отцих українських клюбів повинна панувати тепер повна гармонія.

Стільки то зробила до цієї пори управа товариства. А тепер слово за нашою громадою, за прихильниками нашого клюбу та його меценатами. Іде про те, щоб вони матеріяльно допомогли збудувати таку репрезентаційну одинадцятку УСК-у, щоб вона була в змозі посягнути по найвищі трофеї у футболі: мистецтво Ліґи та чашу ЗДА.

Д-р Іван Сєрант

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Вісті Об'єднання Працівників Дитячої Літератури

Успішність конкурсу юних авторів у Шевченковому Році.

Проголошений у минулому 1961 Шевченковому Році конкурс юних авторів пройшов з успіхом, надійшли численні літературні і образотворчі праці юних авторів на теми, зв'язані з постаттю, життям і творчістю Т. Шевченка. Велика кількість праць та перебування членів оціночних жюрі в різних містах ЗДА і Канади не дали змоги поспішити з оцінкою праць, але вже в недалекому часі вислід конкурсу буде проголошений у пресі і будуть вислані поступово нагороди та грамоти нагородженим та відзначеним учасникам конкурсу.

Видання Дитячої Енциклопедії Українознавства — ДЕУ

На адресу ОПДЛ наспівають численні завваги, побажання й запити про ДЕУ — Дитячу Енциклопедію Українознавства, видання якої ОПДЛ заплянувало було ще восени 1948 р. на IV. З'їзді. У відповіді на всі листи вияснюємо цією дорогою, що перший випуск ДЕУ появився в 1952 р. п. н. „Україна — земля моїх батьків" в опрацюванні Ю. Сірого. Важкі еміґраційні обставини не дозволяли довгий час на появу чергових випусків, аж оце мин. року появився третій том п. н. „Слава не поляже" про Козаччину, який і зустрівся з найкращими оцінками нашої преси педагогів і батьків. Другий том п. н. „Горді віки" про давні часи на Україні і княжу добу та дальші випуски, а саме том про нову добу історії України посьогодні, том про літературу появляться в міру фінансових засобів. Цілість матиме шість томів з тим, що том про культуру вийде, якщо дозволять фонди, в двох книжках та з кольоровими картинами. Перший випуск уже вичерпаний і вийде його нове, основно перероблене і поширене видання.

На запити про статтейний характер ДЕУ з'ясовуємо, що власне статтейно - розповідна форма відповідає найкраще завданню ДЕУ — познайомити юного читача систематично і в живому та цікавому викладі та оповіданнях, а то й поезіях з усіми ділянками українознавства, чого не може дати гаслова форма. Одначе доцінюючи вповні доцільність і потребу теж гаслової форми, як індексу вже засвоєного юним читачем українознавства, цілість ДЕУ матиме індекс усього її змісту у формі власне коротких гасел з відкликом до даних сторінок ДЕУ. Отож характер ДЕУ буде статтейно - гасловий, як і більшість чужомовних дитячих енциклопедій.

Відносно ж призначення ДЕУ, то заплянована і видається вона в першу черґу для старших шкільних дітей, пересічно від 10 р. життя, і для молоді, але самозрозуміло, що придатна вона і для широкого читача. Молодечі товариства і наші рідні школи ввели дотеперішні випуски ДЕУ до шкільного і виховного вжитку, вважаючи їх особливо вартісними формою живого викладу і змісту власне для дітей шкільного віку. Численні ж побажання про „енциклопедійку" українознавства для молодших дітей дуже слушні і дуже актуальні і таке видання ОПДЛ має на увазі.

На запити про передплату ДЕУ відповідаємо, що буде вона проголошена пізніше, а висота її буде виносити 15 до 20 дол. за цілість. Тепер просимо надсилати якнайчисленніше і найшвидше замовлення на цілість ДЕУ так поодинокі як і збірні — від рідних шкіл, установ і под., щоб устійнити висоту накладу чергових томів. При замовленні просимо відразу долучувати вплати за том „Слава не поляже", брошур. примірник 2 дол., в переплеті 2.60 дол. При збірних замовленнях шкіл, молод. товариств і пед. — відповідний до скількости замовлення — рабат.

З приємністю стверджуємо, що на видавн. фонд ДЕУ наспіли від поодиноких громадян і установ грошові пожертви — їх виказ проголосимо з подякою окремо.

Поява цілости ДЕУ і поява нових заплянованих мистецьких видань для наших дітей і молоді залежить у першу черґу від загалу нашого громадянства, від численности замовлень. Якщо ДЕУ і кожне дотеперішнє видання з маркою „Нашим дітям — ОПДЛ" опиниться в кожній свідомій українській родині, то поява і доля дальших видань запевнена. У противному випадку всі зусилля ОПДЛ будуть безуспішні.

У всіх справах ОПДЛ і дитячих видань просимо писати на адресу:

„Нашим Дітям — ОПДЛ"
Nashym Ditiam — OPDL
39 Jennings Ave.,
Toronto 9, Ont. — Canada

Курдійські повстанці окружили к. 12,000 іракського війська

Багдад.— Повстанські загони курдів, що їх очолює „генерал" Муллах Мустафа ель Барзані, оточили 5 іракських гарнізонів, разом на 12.000 війська та загрожують їм захопленням в полон або винищенням. Кореспондент „НИ Таймсу" Дана Адамс Шлідт витратив 42 дні, поки добився до головної кватири Мустафи ель Барзані, де згодом перебув кілька тижнів, зібравши матеріял, що його тепер друкує у серії статтей у названому нюйорському щоденнику. Мустафа ель Барзані певний, що переможе Ірак та повалить режим ген. Абдул Карім Кассіма. Він раз-ураз запевняв названого американського кореспондента, що він і вірні йому курди є заприсяженими ворогами комуністів і великими приятелями Заходу та апелював до Америки, щоб вона помогла йому в заходах повалити диктаторський і Заходові неприхильний режим Кассіма. Однак офіційні кола ЗДА — твердить „НИ Таймсу" поставились до того заклику ель Барзані холодно й неґативно, бо — мовляв — ЗДА не хочуть втручатись у внутрішні справи Іраку. Мустафа ель Барзані з'єднив біля себе всіх курдів та контролює територію величиною 25.000 кв. миль, себто іракський Курдистан, але не має змоги боронитись проти іракського летунства, яке бомбардує села і гірські схоронища повстанців, та не має лікарів ані ліків. Курдійська боротьба за самостійність має теж ту слабу сторінку, що її провідники не мають контакту з зовнішнім світом і не всилі прихилити собі його симпатій.

Щадіть у легкий спосіб, через пейрол сейвінґс купуйте свої бонди.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 14-го ВЕРЕСНЯ 1962:

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва Запорозька Січ, Відділ 371, відбудуться в Січовій Залі в год. 8 веч. Проситься членів вирівняти свої залеглі складки. — За Уряд: Ю. Баранюк, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва Запорозька Січ Відділ 155 в приміщенні Укр. Нар. Дому при 766 Стейт Ст. о год. 7 веч. — Управа Відділу.

СУБОТА, 15-го ВЕРЕСНЯ 1962:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. Івана Франка, Відділ 83, в год. 5-ій по пол. в Укр. Горож. Клюбі при 847 Норт Франклин вул. Рівнож повідомляємо, що від місяця жовтня Збори Відділу, будуть відбуватися кожної третьої неділі в місяці, в тому самому приміщенню, в часі від год. 12 пол. до год. 2 по пол. — Степан Гавриш, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів Б-ва св. Юрія, Відділ 239, від год. 3 до 5-ої по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 Норт Франклин вул. — Мих. Ковальчук, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Трикватальні Збори Т-ва ім. Тараса Шевченка, Відділ 156 в год. 7.30 веч. Проситься членів взяти участь. — В. Новак, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Івана Франка, Відділ 372 в год. 7.30 веч., Іґіл гол, 210 Чорч вул. Членство проситься взяти участь, щоб полагодити деякі важливі справи. — Петро Шило, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відділ 64, о год. 7:30 веч. у Вінярського. Проситься вирівняти свої вкладки. — Ів. Вурий, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Відділ 397 повідомляє, що приймання вкладок від год. 3 до 4.30 по пол. Проситься вирівнювати вкладки точно. — Олена Штогрин, секр.

Посмертні згадки

Михайло ЧЕРНИЙ — довголітній член та касир в минулих роках і довгі роки контролер 20-го Відд. УНСоюзу в Гемтремку, Миш., упокоївся в Бозі 25-го серпня 1962 року. Покійний народився в с. Завишне, пов. Сокаль, Зах. Україна в 1883 р., а прожив 79 років. Полишив у смутку дружину Катерину, двох синів: Василя і Івана, дві доньки: Софію і Євгенію, 14 внуків і дві сестри в ЗДА. Похорон відбувся 29-го серпня ц. р., з пох. заведення до церкви Непорочного Зачаття Преч. Діви Марії, при участі Родини, Членів Відділу та Б-ва Михаїла, як також багатьох Знайомих. — Вічна Йому Пам'ять!

А. Триш, секр.

Андрій ДРОЗДА — довголітній член Т-ва „Сокіл", Відд. 218 УНСоюзу в Кемпбел, Огайо, упокоївся в Бозі, по довгій і тяжкій недузі, на 68-му році життя, в дні 31-го серпня 1962 року. Покійний народився в селі Стефкова, пов. Сянік, Зах. Україна. До Америки прибув около 48 років тому. Покійний залишив у смутку дружину Анну з роду Демчак, трьох синів: Івана, Стефана і Михайла, дві доньки: Марію і Анну, брата Петра в Канаді, сестру Анну в Фултон, Н. Й., та 8 внуків, як також і дальшу родину. Похорон відбувся 3-го вересня ц. р., з пох. заведення до української кат. церкви, а опісля на цвинтар Кальварію, при участі Родини, Знайомих та Членів Відділу. — В. Й. П.!

С. Бурий, секр.

РОЗШУКИ

ВАСИЛЯ СТАНЬКО
з Коровник, пов. Перемишль — пошукує його тіточна сестра Анна СОЛГАН.
2115 Mt. Vernon Street
Philadelphia 30, Pa., USA

ТАРЗАН, ч. 4905. Спір нищить літак.

— Якщо ви бажаєте вкрасти мій винахід, — сказав поважно Сімпсон, — то ви... мусітимете...

— Знищити вас, — докінчив Гаррі. — Так приготуйтеся мати трагічний випадок.

Спір засміявся, а тоді, викликаючи жах в доктора, він почав ручкою револьвера вдаряти по керівниці!